

SPIS TREŚCI
do książki pt „Poradnik dla pracodawcy”
Autor — Marek Gałusza

Spis treści

Wstęp	9
Literatura	10
Wykaz najważniejszych skrótów użytych w tekście	10

I. PRAWO PRACY

1. Źródła i podstawowe zasady prawa pracy	11
2. Sposoby nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy	12
Umowa o pracę	12
Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę	14
Zadaniowy czas pracy oraz świadczenie pracy w domu	14
Zatrudnianie pracowników w formie telepracy	15
Praca tymczasowa	17
Zmiany istniejącego stosunku pracy	17
Ochrona stosunku pracy	18
3. Umowy cywilnoprawne	19
Umowa zlecenia	19
Umowa agencyjna	19
Umowa o dzieło	20
Umowa o pracę nakładczą	20
4. Praktyki absolwenckie	21
5. Podstawowe obowiązki pracodawcy i pracownika	22
Obowiązki pracodawcy	22
<i>Prowadzenie akt osobowych pracownika</i>	23
<i>Podnoszenie kwalifikacji zawodowych</i>	25
Obowiązki pracownika	26
Regulamin pracy	27
6. Zasady wynagradzania	28
Regulamin wynagradzania	28
Wynagrodzenie za pracę	28
Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy	29
Odprawy jednorazowe	30

7. Czas pracy. Udzielanie zwolnień od pracy	31
Normy i ogólny wymiar czasu pracy. Okresy odpoczynku. Systemy i rozkłady czasu pracy	31
Praca w godzinach nadliczbowych	33
Praca w porze nocnej oraz w niedziele i święta	35
Udzielanie zwolnień od pracy	37
8. Urlopy pracownicze	38
Urlopy wypoczynkowe	38
Urlopy bezpłatne	40
9. Zatrudnianie kobiet i młodocianych	40
Ochrona pracy kobiet	40
Zatrudnianie młodocianych	43
10. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych	45
Uwagi ogólne	45
Obowiązki i szczególne uprawnienia pracodawców w związku z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych	45
Dodatkowe uprawnienia osób niepełnosprawnych	48
11. Organizowanie prac interwencyjnych, robót publicznych oraz przygotowywanie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych	49
Prace interwencyjne	49
Roboty publiczne	50
Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego	51
12. Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	51

II. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

13. Obowiązki uczestników procesu pracy w zakresie bhp	53
Podstawowe obowiązki pracodawcy w zakresie bhp	53
Obowiązki osób kierujących pracownikami i pracowników w zakresie bhp	55
14. Zarządzanie bezpieczeństwem	56
Model zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	56
Wymagania dotyczące systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	58
<i>Planowanie</i>	59
<i>Wdrażanie i funkcjonowanie</i>	59

Koszty bezpieczeństwa i higieny pracy	61
15. Ryzyko zawodowe, jego analiza i ocena	62
Wiadomości ogólne	62
Analiza ryzyka zawodowego	63
Ocena ryzyka zawodowego (wg PN-N-18002:2011)	64
16. Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	69
Przepisy ogólne i dokumentacja projektowa	69
Oddawanie do użytku obiektów budowlanych	71
Utrzymanie obiektów budowlanych	72
Wymagania dla pomieszczeń higienicznosanitarnych	74
<i>Szatnie</i>	74
<i>Umywalnie i pomieszczenia z natryskami</i>	75
<i>Pomieszczenia do wypoczynku</i>	75
<i>Ustępy</i>	76
<i>Jadalnie</i>	77
<i>Pomieszczenia do prania, odkażania, suszenia i odpylania odzieży i obu- wia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej</i>	77
<i>Pomieszczenia do ogrzewania się pracowników</i>	77
17. Ochrona przeciwpożarowa	78
Postanowienia ogólne	78
Zapobieganie pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu	78
Bezpieczeństwo pożarowe budynków	79
Zwalczanie pożarów	79
Użytkowanie gaśnic	80
18. Procesy pracy oraz materiały szczególnie szkodliwe dla zdrowia	82
Zasady ogólne	82
Substancje chemiczne i inne czynniki niebezpieczne	82
Ochrona środowiska	84
<i>Obowiązki pracodawców i osób kierujących pracownikami</i>	84
<i>Obowiązki prowadzącego zakład stwarzający zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej</i>	85
19. Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia pracy	86
20. Szkolenia ogólne z zakresu bhp	87
Przepisy ogólne	87
Szkolenia wstępne	89

Szkolenia okresowe	90
21. Szkolenia specjalistyczne	91
Obsługa wózków jezdniowych	91
Dodatkowe kwalifikacje do obsługi urządzeń elektroenergetycznych	91
Uprawnienia do obsługi urządzeń poddozorowych	92
Uprawnienia do przewozu towarów niebezpiecznych	93
22. Profilaktyczna ochrona zdrowia – zakres badań lekarskich	93
Czynniki szkodliwe dla zdrowia	93
Badania lekarskie	95
23. Środki ochrony indywidualnej. Odzież i obuwie robocze	97
24. Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy	98
25. Czynniki zagrożeń w środowisku pracy	99
Czynniki biologiczne	99
Czynniki fizyczne	99
<i>Czynniki mechaniczne</i>	101
<i>Pyły</i>	101
Czynniki chemiczne	101
26. Elementy ergonomii w kształtowaniu warunków pracy	102
27. Praca przy monitorach ekranowych	103
Uwagi ogólne	103
Minimalne wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii, jakie powinny spełniać stanowiska pracy wyposażone w monitory ekranowe	104
Uciążliwości pracy na stanowisku komputerowym	106
<i>Obciążenia wzroku</i>	106
<i>Obciążenia psychiczne</i>	107
<i>Obciążenia mięśniowo-szkieletowe</i>	107
28. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy. Konsultacje w zakresie bhp oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	108
Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	108
Konsultacje w zakresie bhp oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	108
29. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe. Postępowanie powypadkowe, odszkodowania	109
Przepisy ogólne	109
Obowiązki pracodawcy w razie wypadku przy pracy	111
Postępowanie w razie wypadku	111

Wypadki w drodze do pracy lub z pracy	114
Choroby zawodowe	114
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	115
30. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach	116
Organizacja akcji ratunkowej	117
<i>Wzywianie pomocy</i>	117
<i>Bezpieczeństwo akcji ratunkowej</i>	118
<i>Apteczka pierwszej pomocy</i>	118
Kolejność czynności ratunkowych	119

III. ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNIKA I PRACODAWCY. NADZÓR I KONTROLE W PROCESIE PRACY

31. Odpowiedzialność pracownika	122
Odpowiedzialność porządkowa	122
Odpowiedzialność materialna	122
<i>Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy</i>	122
<i>Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi</i>	123
32. Odpowiedzialność pracodawcy	123
Odpowiedzialność karna	123
<i>Zasady odpowiedzialności karnej</i>	123
<i>Formy popełnienia przestępstwa oraz kary i inne środki karne za jego popełnienie</i>	124
<i>Objaśnienie niektórych wyrażeń ustawowych</i>	124
Odpowiedzialność wykroczeniowa	125
<i>Zasady odpowiedzialności</i>	125
<i>Kary i środki karne za popełnione wykroczenia</i>	125
Kary pieniężne	126
<i>Prawo energetyczne</i>	126
<i>Prawo atomowe</i>	126
<i>Prawo ochrony środowiska</i>	128
<i>Ustawa o odpadach</i>	129
<i>Ustawa o transporcie drogowym</i>	130
<i>Ustawa o ogólnym bezpieczeństwie produktów</i>	131
<i>Ustawa o ochronie przyrody</i>	132
<i>Ustawa o substancjach zubożających warstwę ozonową</i>	132

<i>Ustawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji</i>	132
<i>Ustawa o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym</i>	133
<i>Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia</i>	134
<i>Ustawa o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów</i>	135
<i>Ustawa o bateriach i akumulatorach</i>	136
<i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	137
<i>Ustawa o przewozie towarów niebezpiecznych</i>	138
33. Organy nadzoru	139
Państwowa Inspekcja Pracy	139
Administracja architektoniczno-budowlana i nadzór budowlany	146
Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS)	148
Państwowa Straż Pożarna (PSP)	151
Urząd Dozoru Technicznego (UDT)	154
Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ)	155
Nadzór górniczy	159
Inspekcja Handlowa (IH)	160
Spółeczna inspekcja pracy (SIP)	161
Załączniki	
Załącznik nr 1	163
Karta zgłoszenia pracodawcy	163
Karta zgłoszenia jednostki lokalnej	165
Informacja o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym	169
Załącznik nr 2 – Zestawienie odpowiedzialności karnej	175
Załącznik nr 3 – Zestawienie odpowiedzialności wykroczeniowej	189
Notatki	222